

# UTJECAJ OSUĐIVANOSTI, SPOLA I DRUGIH KARAKTERISTIKA NA STAVOVE O UVAŽAVANJU NACIONALNIH I VJERSKIH RAZLIČITOSTI TE ODNOSU MEĐU SPOLOVIMA

Martina Horvat

## SAŽETAK

*Radom se ispituje važnost nacionalne i vjerske tolerancije te ravnopravnog odnosa među spolovima kako u svakodnevnom životu, tako i u tretmanu zatvorenika/ica u kaznionicama. U tu svrhu provedeno je istraživanje stavova prema nacionalnim i vjerskim različitostima te odnosu među spolovima na 114 osoba. Uzorkom su obuhvaćeni osuđenici/ice iz kaznionica Požega i Turopolje te studentice različitih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon napravljene faktorske analize provjerene su razlike u stavovima s obzirom na spol, osuđivanost i mjesto prebivališta osuđenika/ica na 5 dobivenih faktora..*

*Svrha rada je potaknuti promišljanje o mogućnostima implementacije općih vrijednosti i zakona koji se bave područjem uvažavanja različitosti u tretman osuđenika/ica kojile izvršavaju kaznu zatvora u hrvatskim kaznionicama i utvrditi pozitivne vrijednosti tako usmjerenog tretmana.*

**Ključne riječi:** stavovi zatvorenika/ica, uvažavanje nacionalnih i vjerskih različitosti, odnos među spolovima

## 1. UVOD

U svijetu danas postoje mnogi tretmanski pristupi zatvorenicima/ama. Većina njih je bazirana na bihevioralnim modelima. Neki moderniji humanistički pristupi uzimaju u obzir i percepciju te načine doživljavanja ljudi. Takvi su npr. Kognitivno- bihevioralni pristup i Teorija životnog stila (Walters, 1990) kojima se nastoji počinitelje/ice kaznenih djela i ovisnike/ice potaknuti na identificiranje vlastitih iskrivljenih uvjerenja koja im služe kao opravdanje za počinjenje kaznenih djela te razviti nove načine interpretacije situacija i reakcije na te situacije. Postoje i feministički pristupi tretmanu nasilnih muškaraca kojima se nastoji da ti muškarci steknu uvid u vlastita

uvjerenja i stavove koji opravdavaju korištenje nasilja kao načina održavanja dominacije nad partnericom. Sve se više uviđa da osim manifestiranog ponašanja postoji cijeli niz kognitivnih i emocionalnih procesa koji opravdavaju i uzrokuju to ponašanje. Prema Teoriji izbora, autora W. Glassera (2000), cjelovito ljudsko ponašanje čine 4 komponente: mišljenje, emocije, fiziološke reakcije i manifestirana aktivnost. Prema toj teoriji svaka situacija izaziva u osobi misaone, emocionalne, pa čak i fiziološke reakcije.

*Ovisno vrijednostima, stavovima i uvjerenjima osoba će interpretirati tu situaciju i u odnosu na tu svoju interpretaciju i reagirati.*

**STAV** je stečena, relativno trajna i stabilna,